

MEEDENKPANEL GRONINGEN

Meedenkpanel, 2de ronde

*Meedenken voor en door mensen
met een krappe beurs*
(herfst 2022)

Colofon

Onderzoek in opdracht van:

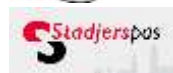

Moedige Dialoog Groningen

De onderwerpen zijn aangeleverd door:

Gemeente Groningen

Stadspas

Stichting Leergeld

Uitvoering onderzoek:

WBK Marktonderzoek

INHOUD

Samenvatting	4
1. Inleiding	8
1.1 Achtergrond	8
1.2 Plan van aanpak	8
1.3 Stand van zaken	9
2. Welzijn, financiën en hulp	10
2.1 Ontwikkeling welzijn	10
2.2 Financiële stand van zaken	11
2.3 Tevredenheid met hulp in Groningen voor mensen met een krappe beurs	12
3. Energiearmoede	13
3.1 Energiecrisis	13
3.2 Meedenken met kleine en grote oplossingen voor energiearmoede	14
4. Dienstverlening	15
4.1 Stichting Leergeld	15
4.2 Stadjerspas	16
5. Toetsen van ideeën	17
5.1 Volwassenfonds	17
5.2 Idee van Busvoordeelabonnement	18
5.3 Interesse elektrische deel-fietsen	19
6. Toekomst	20
6.1 Persoonlijke vragen	20
6.2 Interesse buurtontmoetingen en blijven meedenken	22
Bijlage: vragenlijst	23

SAMENVATTING

Het Meedenkpanel is een initiatief vanuit een aantal Groningse hulporganisaties, waarbij drie keer per jaar een aantal vragen worden voorgelegd aan mensen met een krappe beurs en hun hulpverleners. Hierdoor kan verdiepend(er) naar hen worden geluisterd.

Van 22 september en 5 oktober 2022 hebben 430 mensen met een krappe beurs meegedaan aan deze tweede ronde. Hier volgt een samenvatting.

H2 Welzijn, financiën en hulp

2.1 Welzijn

Evenals in de vorige panelronde is gevraagd naar het persoonlijk welzijn van mensen met een krappe beurs. Welzijn wordt uitgelegd als het zowel lichamelijk, geestelijk als sociaal goed gaan met iemand. Van de respondenten geeft 16% aan dat het welzijn in de afgelopen zes maanden verbeterd is, 40% vindt het minder geworden. De negatieve ontwikkeling heeft alles te maken met de zorgen (stress) om de olopende (energie)kosten.

Tabel S2a: Ontwikkeling welzijn in afgelopen zes maanden

	Mei '22	Sept'22	
Saldo (beter minus minder)	- 4	- 24	
Verbeterd	20%	16%	Redenen: Vaste baan/participatiebaan, gezonder, beweeg meer, meer sociale contacten, meer perspectief
Gelijk gebleven	56%	44%	
Verminderd	24%	40%	Redenen: Geldzorgen, energiekosten, lichamelijke klachten, stress, onzekerheid, toekomst maakt me angstig
	100%	100%	

N=430

2.2 Financiën

Bovenstaande wordt bevestigd als de mensen gevraagd wordt of ze financieel nog rond kunnen komen. Een kwart van de respondenten zegt financieel niet goed rond te komen, vier op de tien geeft aan dat het soms net wel, soms net niet gaat. Ofschoon de doelgroep (iets) anders was dan een vergelijkbaar onderzoek in 2021, lijkt de groep - die aangeeft financieel niet goed rond te komen - toe te nemen.

Tabel S2b: In hoeverre lukt het u op dit moment om uw huishouden financieel draaiende te houden?

	Sept'21 ¹	Sept'22	
Saldo (goed minus niet goed)	+1	-17	
Goed	22%	8%	Toelichting: "Ben zuinig, heb buffer, lage hypotheek, hulp van bewind
Redelijk	21%	26%	Toelichting: "Je ziet alles duurder worden, er mag niets kapot gaan; het is lastig met kinderen, aan leuke dingen komen we nauwelijks nog toe"
Soms goed, soms niet goed	36%	41%	
Niet goed	21%	25%	Toelichting: "Het is nauwelijks rond te krijgen, bespaar al op kleding en levensonderhoud, levert stress op, steeds vaker kiezen wat te doen"
	100%	100%	

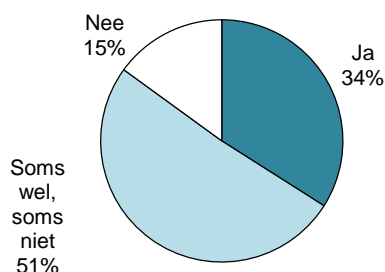
N=430

¹ Onderzoek onder doelgroep die (net) niet in aanmerking komt voor de Voedselbank

2.3 Tevredenheid met hulp in Groningen

Zeker nu de financiën krap worden, begint het voor veel mensen te knellen. Een derde van de respondenten is tevreden met de hulp die in Groningen geboden wordt aan mensen met een krappe beurs, de helft is deels tevreden (soms wel, soms niet).

Grafiek S2c: Vindt u dat er in Groningen voor mensen met een krappe beurs voldoende mogelijkheden zijn hulp te krijgen? (n=430)

Meest genoemde toelichtingen:

1. Belang van goed persoonlijk contact: maatwerk, proactief zijn, belang flexibele omgang, empathisch zijn, "met ons denken, niet voor ons"
2. Belang goede Informatie/communicatie: bekendheid van mogelijkheden, helder communiceren, duidelijk maken bij welk loket je moet zijn?
3. Complimenten: Er is al veel hulp, dankbaar voor alle hulp, gemeente Groningen doet veel
4. Financiële situatie maakt alles lastig: Je houdt geen financiën over met al die hoge kosten
5. Als je net boven grens valt of geen schulden hebt, val je overal buiten
6. Regelingen vaak te ingewikkeld, veel regels, bureaucratisch

H3 Energiearmoede

Een actueel probleem is energiearmoede. Eind augustus wordt door de landelijke instituten geschat dat het voor ruim een miljoen Nederlanders lastig kan worden om hun gas en licht nu of in de nabije toekomst te betalen. In deze panelronde van september 2022 geeft de helft van de respondenten aan dat dit probleem ook bij hen al speelt. Tijdens de panelronde komt het kabinet met plannen van het instellen van een energieplafond.

Tabel S3a: Spelen de toegenomen kosten van gas en elektriciteit ook bij u een rol? (n=430)

Ja, nu al	49%	"Rekening is flink omhoog gegaan. Tot gemiddeld € 150 tot € 200, per maand"
Nee nog niet, maar binnenkort wel	45%	"Het vaste contract loopt binnenkort of ergens in 2023 af. Ik houd mijn hart vast"
Nee, nauwelijks	6%	"We hebben een langlopend vast contact wat zeker nog tot 2024 duurt!"
	100%	

N=430

Zowel de landelijke als de gemeentelijke overheid deelt de zorg van de toegenomen Energiekosten en zoekt naar mogelijkheden om hier wat aan te doen. Ook de respondenten hebben meegedacht met slimme tips voor kleine of grote oplossingen. Mensen noemen zowel punten die je zelf kan doen en weinig geld kosten, ook hulpmiddelen die wel geld kosten en voor de krappe beurs nauwelijks betaalbaar zijn. De woningbouwverenigingen en de overheid hebben (ook) een grote verantwoordelijkheid.

Tabel S3b: Slimme kleine of grote oplossingen om energie te besparen

- Acties die je sowieso zelf kan doen: verwarming later aan, lager overdag of 's avonds eerder laag (16-19 graden); koud of korter douchen; extra trui, warm vest; goede isolerende gordijnen (en op tijd dicht); stekkers uit stopcontact; deken op bank
- Hulpmiddelen (als je het betalen kan, anders huurbaas): betere isolerende maatregelen aan woning; ledverlichting, spaarlampen; Zonnepanelen; Radiator folie
- Overheid/woningbouw: Woningbouwverenigingen/particuliere verhuurders kunnen/moeten meer doen (denk aan zonnepanelen, waterboilers, warmtepompen, gasloze woningen, inductie, tips geven); energiearmoede is iets voor de overheid, niet voor de kleine man; iedereen een budget geven voor verbeteren huis (collectieve inkoop materialen);
- Overige gedachten: We proberen alles goed te doen; kleine oplossingen zullen niet voldoende zijn

H4. Dienstverlening

4.1 Stichting Leergeld

Stichting Leergeld richt zich op het ondersteunen van kinderen van 4 t/m 18 jaar uit gezinnen met minimale financiële middelen, door kinderen weer mee te laten doen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten.

De tevredenheidsscore met Stichting Leergeld is hoog. Negen op de tien respondenten die klant zijn bij Stichting Leergeld geeft aan altijd of meestal tevreden te zijn

Tabel S4a: Bent u tevreden met Stichting Leergeld?

Ja, altijd	63%
Meestal wel	25%
Soms wel, soms niet	11%
Meestal niet	1%
Nee, nooit	0%
	100%

N=343 (klanten Stichting Leergeld)

Toch worden er naast complimenten ook nog voldoende verbetertips genoemd.

Tabel S4b: Positieve punten en verbetertips voor Stichting Leergeld

Positieve punten	Verbetertips
<p>Dienstverlening</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Snelle reacties, snelle contacten (48x) 2. Goede communicatie, duidelijk, je krijgt antwoord (34x) 3. Tevreden, prima, het gaat goed, dankbaar (30x) 4. Klantvriendelijk, meelevend, aardig, pers. aandacht (30x) 5. Meedenkend, geven tips, betrokken (28x) <p>Algemeen, het aanbod</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dat ze bestaan, dat ze er voor de kinderen zijn (81x) 2. De hulp, de organisatie, goede service (32x) 3. De vergoedingen (19x) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Snelheid van reageren (dit kan leiden tot verwarring) (33x) 2. Lange wachttijden aanvraag, lange aanvraagprocedure (27x) 3. Betere communicatie (ook onderling tussen medewerkers) (20x) 4. Beter (klantvriendelijker) meedenken, proactief zijn, nu moeten we er zelf steeds achteraan, er blijven steeds onduidelijkheden, meer begrip en luisteren naar klant (13x) 5. Bereikbaarheid per telefoon (12x) 6. Betere verwerking/beantwoording van e-mails (11x) 7. Dienstverlening is per medewerker verschillend (7x) 8. Teveel wisselingen, graag vast gezicht, vaste begeleider (7x)

4.2 Stadjerspas

De Stadjerspas is voor inwoners van de gemeente Groningen met een inkomen tot maximaal 120% van de bijstandsnorm. Met de Stadjerspas krijg je korting op leuke activiteiten en producten. Bijvoorbeeld op een lidmaatschap van een sport- of hobbyvereniging, museumbezoek, de bibliotheek en nog veel meer.

Aan de 60 klanten die via de nieuwsbrief van de Stadjerspas aan het onderzoek hebben deelgenomen, is gevraagd of ze tevreden zijn met de pas. Ruim de helft van de 60 Stadjerspashouders is veelal tevreden, de andere helft vindt dat het beter kan.

Tabel S4c: Positieve punten en verbetertips voor de Stadjerspas

Positieve punten	Verbetertips
<ol style="list-style-type: none"> 1. De korting (in het algemeen) (13x) 2. De gevarieerdheid van het aanbod (9x) 3. Korting op de bibliotheek (6x) 4. Dat de Stadjerspas er is (6x) 5. Het aanbod (in het algemeen) (4x) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Meer voor senioren/alleenstaanden (7x) ➤ Relatief vaak, zijn kaartjes al op, actie beëindigd (6x): ➤ Meer acties voor kinderen (5x) ➤ Vaak toch nog bijbetalen/ dan wordt het alsnog duur (4x) ➤ Lastig activeren Stadjerspas (4x)

H5 Toetsen van ideeën

5.1 Volwassenfonds

Voor volwassenen die onder een bepaalde inkomensgrens leven zijn er fondsen die deelnemers financieel ondersteunen om (toch) te kunnen deelnemen aan activiteiten als zwemles, muzikles, fitness, voetbal, theater- of dansles. Drie op de tien respondenten zegt de fondsen te kennen. Als ze er meer over willen weten, zouden ze nu informatie vragen bij het WIJ-team of hun persoonlijk hulpverlener. De belangrijkste overdenkpunten, die de respondenten meegeven aan het Volwassenenfonds:

- Meer informatie / folders rondsturen/ meer bekendheid
- Duidelijke heldere regels en voorwaarden, laagdrempelig, gemakkelijk kunnen aanvragen, niet teveel eisen
- Aanbiedingen zonder extra kosten, laagdrempelige subsidies
- Meeste interesse in: fitness, sportschool, zwemdagen, zwemlessen

5.2 Busvoordeelabonnement

Voor inwoners met een laag inkomen denkt de gemeente Groningen na om een busvoordeelabonnement te introduceren. Vrijwel alle respondenten vinden dit een goed idee, immers alle (kosten)voordelen zijn welkom. Of ze daadwerkelijk gebruik van het abonnement zullen maken, hangt af van hun situatie, de kosten en de voorwaarden van het abonnement. Het Openbaar Vervoer is duur, ook al wordt het goedkoper dan kan het nog te duur zijn. De meest genoemde toelichtingen betreffen:

- Goed idee, fijn!! (250x): dat zou zeker helpen, een meerwaarde voor iedereen, het vermindert mijn isolement, je kan weer ergens naar toe, daar gaan we vast gebruik van maken
- Kosten nu en met abonnement, voorwaarden(221x): **Het** OV is duur, reizen wordt sowieso steeds duurder, zeker voor gezinnen, respondenten vragen zich af of ze met korting van een abonnement de reis wel zullen kunnen betalen?

5.3 Elektrische deel-fietsen

Ook wordt er gedacht aan manieren om het voor mensen met een krappe beurs goedkoper te maken om van elektrische deel-fietsen gebruik te maken. Ongeveer vier op de tien respondenten is zeker benieuwd. De mogelijke interesse hangt wel af van de kosten, de nabijheid van de ophaal-locatie, de kwaliteit van de fiets en de verdere duidelijkheid van de voorwaarden.

H6 Tot slot

Het Meedenkpanel geeft mensen op verschillende manieren de kans om mee te denken. De animo hiervoor stijgt:

- **Persoonlijke vragen**: Na afloop van de vragenlijst van het Meedenkpanel kunnen mensen een persoonlijke vraag stellen. In deze 2e ronde hebben 35 respondenten hiervan gebruik gemaakt. De beantwoording leidde tot verdieping en ingewikkelde aandachtspunten. Hoofdstuk 6 geeft lezenswaardige citaten over de volgende onderwerpen: “Je inkomen zit *net boven de 120% norm*; *Onverwachte schoolkosten*; *Gevolgen van de tweedeling in de samenleving*, *het krappe woningaanbod*, *Bureaucratie*, *onaangename gevolgen van de Participatiebaan*, *het belang van kinderen*, *de wens voor mediation en het lastige van wachtlijsten*”.
- **Interesse buurtontmoetingen**: Als er voldoende animo is bij mensen met een krappe beurs en hulporganisaties worden er in het komend jaar met de resultaten van het Meedenkpanel laagdrempelige wijk-ontmoetingen georganiseerd. Van de respondenten zijn er 71 zeker geïnteresseerd en 136 mogelijk geïnteresseerd om de bijeenkomsten bij te wonen.
- **Blijven meedenken**: Ruim driekwart van de respondenten (333) geeft aan dat ze in januari 2023 graag weer mee willen denken aan de derde ronde van het Meedenkpanel.

1. INLEIDING

Dit rapport geeft de resultaten van de tweede ronde van het Meedenkpanel. Het Meedenkpanel is een initiatief van een aantal Groninger Hulporganisaties die zich bezighouden met mensen met een krappe beurs. Het gezamenlijke doel is om mensen met een krappe beurs (en hulpverleners) structureler te laten meedenken om zo van elkaar te leren. In dit inleidende hoofdstuk wordt de aanleiding, het plan van aanpak en de stand van zaken van het Meedenkpanel kort samengevat:

1.1 Aanleiding

Met het Meedenkpanel willen organisaties gestructureerd luisteren naar mensen met een krappe beurs². Via het panel kunnen Groninger hulporganisaties enkele keren per jaar actuele vragen stellen aan mensen met een krappe beurs, hulpverleners en vrijwilligers. De samenwerkende organisaties hebben de volgende opdrachten meegegeven:

1. **Bewandel de weg van het maatwerk:** “Bij de aanpak van Armoede is het van belang om te investeren in het kapitaal van mensen: Maatwerk is essentieel.” (Movisie, 2020)
2. **Geef het goede voorbeeld, wees eerlijk en transparant:** “Voor een hulpvrager is het van essentieel belang dat de hulpaanbieders samenwerken en het goede voorbeeld geven” (Ervaringsdeskundige Sterk uit Armoede, 2020)
3. **Luister goed en sla de juiste bruggen:** “Geen enkele hulpvraag is hetzelfde. Het is belangrijk om vooraf goed na te denken welke hulpverlener past bij de hulpvrager” (RUG, 2020)
4. **Kies voor samenwerking en kies één duidelijke weg:** “Er is al veel versnippering, er zijn veel organisaties. De versnippering komt de duidelijkheid en samenwerking niet ten goede” (Kenniskringen, 2020)
5. **Heb kennis van de wet- en regelgeving:** “Maak onderscheid tussen wat we gemeentelijk kunnen doen en wat we landelijk kunnen doen” (Gemeente Groningen, 2020)

1.2 Plan van aanpak

Het Meedenkpanel is een groeimodel voor de komende jaren. Onderstaand schema geeft de huidige stand van zaken aan.

Wat is het doel?	Hoe werkt het?	Deelnemende organisaties	Planning
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bespreekbaar maken van thema's die betrekking hebben op het leven met een krappe beurs ➤ Het stimuleren van aspecten als luisteren, verbinding en informatie-uitwisseling tussen mensen met een krappe beurs en hulpverleners ➤ Structureel mensen informeren, laten meedenken, meepraten, meedoen ➤ Wisselwerking tussen cliënten en organisaties, leren van elkaar ➤ Iedereen serieus nemen: hulpverleners en hulpontvangers 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het Meedenkpanel is een facilitair instrument voor iedereen toegankelijk die zelf of via (vrijwilligers)werk te maken heeft met mensen met een krappe beurs ➤ Deelnemende organisaties en hulpontvangers bepalen samen de vragen (thema's) en bespreken samen de resultaten ➤ Het onderzoek wordt online uitgevoerd. Organisaties kunnen de vragenlijst via een digitale link zelf verspreiden onder hun achterban ➤ Deelnemers die aangeven vaker zo'n vragenlijst te willen invullen, worden vast lid van het Meedenkpanel 	<p>Huidige stand van zaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Beleidsgroep: <ul style="list-style-type: none"> - Moedige Dialoog Gron. - Gemeente Groningen - GKB - Humanitas - Voedselbank - Sterk uit Armoede - Stichting Leergeld - Mamamini - Stadgers Hand in Hand - WIJ ➤ Controlegroep: <ul style="list-style-type: none"> - Hanze - Wetenschapswinkel ➤ Volgend: <ul style="list-style-type: none"> - Cliëntenraad Groningen ➤ Onderzoeksbureau: <ul style="list-style-type: none"> - WBK Marktonderzoek 	<p>Het Meedenkpanel heeft een vaste en variabele paraplu-aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Een vaste structuur van 3 vraagrondes per jaar ➤ Mogelijkheid tot flexibele extra metingen per organisatie of voor een spoedonderwerp <p><u>Planning vaste structuur (nog richtinggevend)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 3e ronde van half januari t/m half februari 2023 ➤ 4e ronde: van half april t/m half mei 2023 ➤ 5e ronde van eind augustus t/m eind september 2023

² Ter voorbereiding zijn sinds de zomer van 2020 diverse onderzoeken gehouden onder bezoekers van de Voedselbank en organisaties die met armoede te maken hebben. Ook zijn diverse gesprekken en bijeenkomsten gevoerd met bij armoede betrokken organisaties in de Gemeente Groningen, zoals WIJ, Voedselbank, GKB, Maxima, Moedige Dialoog Groningen, de RUG, CMO Stamm, Stadgers Hand in Hand, etc.

1.3 Stand van zaken

De onderwerpen voor de vragen in deze ronde zijn aangeleverd door Gemeente Groningen, Stichting Leergeld en de Stadjerspas. In overleg is een vragenlijst gemaakt, die verbeterd en goedgekeurd is door medewerkers van de Hanze, de Wetenschapswinkel en het informatieteam van de Voedselbank. De vragenlijst staat in de bijlage van dit rapport.

De vragenlijst is eind september via een (beveiligde) digitale link aangeboden aan klanten van Stichting Leergeld en de Stadjerspas. Tussen 22 september en 5 oktober 2022 hebben 430 klanten van Stichting Leergeld en Stadjerspas de vragenlijst ingevuld.

Tabel 1.3: Deelname Meedenkpanel

1 ^e ronde (pilot), mei/juni 2022	155x
2^e ronde, september 2022	430x

Leerervaringen

Het Meedenkpanel probeert stap voor stap te leren op welke manieren mensen graag willen meedenken. Onderstaande tabel geeft de response van de drie wijzen waarop in de pilot en in deze ronde mensen zijn uitgenodigd. Hieruit blijkt dat persoonlijk uitnodigen en het versturen van een herinnering loont.

	Response
Actieve benadering: persoonlijke email-uitnodiging met herinnering (Voedselbank)	Ca 25%
Actieve benadering: persoonlijke email-uitnodiging zonder herinnering (Stichting Leergeld)	Ca. 14%
Passieve benadering: Plaatsen in een digitale nieuwsbrief van de Stadjerspas	< 1%

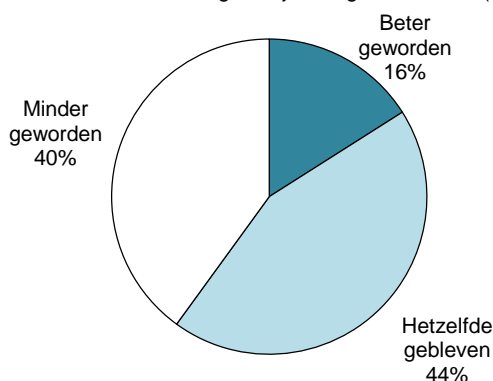
H2 WELZIJN, FINANCIEN EN HULP

2.1 Ontwikkeling welzijn in afgelopen zes maanden

In elke panelronde wordt gevraagd naar het persoonlijk welzijn. Welzijn wordt uitgelegd als het zowel lichamelijk, geestelijk als sociaal goed gaan met iemand.

Van de respondenten geeft 16% aan dat hun welzijn in de afgelopen zes maanden verbeterd is en 40% vindt het minder geworden. Dit is aanzienlijk ongunstiger dan tijdens de meting in mei 2022.

Grafiek 2.1a: Ontwikkeling welzijn in afg. 6 maanden (n=430)

Tabel 2.1b: Ontwikkeling welzijn (mei '22 versus sept. '22)

	Mei '22	Sept'22
Saldo (beter minus minder)	- 4	- 24
Verbeterd	20%	16%
Gelijk gebleven	56%	44%
Verminderd	24%	40%
	100%	100%

N=430 (mensen met een krappe beurs)

Als redenen voor de verslechtering worden met name geldzorgen, de energiekosten, een mindere gezondheid en stress over de onzekere toekomst genoemd.

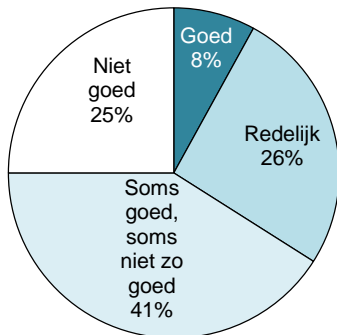
Tabel 2.1c: Redenen voor verbetering/vermindering eigen welzijn in de afgelopen zes maanden

Redenen waarom het beter gaat (16%)	Redenen waarom het minder gaat (39%)
<ol style="list-style-type: none"> Vaste baan, meer uren werk, participatiebaan (6x) Gezonder, minder pijn, therapie (fysiek) (6x) Beweeg, sport meer (5x) Meer sociale contacten (5x) Meer regie over leven, kansen, perspectief (4x) Door hulp van schuldsanering (4x) Gesprekken, bijeenkomsten, therapie (mentaal) (3x) Het gaat goed met gezin/familie (3x) Geen gedoe meer met corona (3x) <p><u>En verder:</u> Vrijwilligerswerk; ben gelukkiger; verhuisd; studie begonnen; verleden losgelaten, zaken geaccepteerd; door hulp gezinsbegeleider; erkenning in toeslagenaffaire; beëindigen toxische relatie; geen lockdown meer; gestopt met roken; gehandicaptenfiets gekregen, nu mobieler; psycholoog heeft geholpen; hobby's; hulp stichting leergeld; aanmelding vereniging; hulpverlening in het algemeen</p> <p><u>Citaten</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ "Ik ben begonnen aan therapie, wat op zich natuurlijk positief is, maar je begint aan een proces waarbij je eerst door alle "shit" heen moet en daarbij sta ik aan het begin" ➤ "Mijn welzijn is niet zo afhankelijk van welvaart. Redenen die mijn welzijn beïnvloeden hebben meer te maken met gratis dingen zoals vriendschappen of het weer" ➤ "Wij zijn gedupeerd in de toeslagenaffaire. Door de erkenning die wij hebben gekregen is ons stressniveau lager geworden. Op dit moment zijn wij als gezin aan het herstellen van de afgelopen 8 jaar ellende. Dat ons kinderen nu gebruik kunnen maken van Stichting Leergeld vinden we erg fijn" 	<ol style="list-style-type: none"> Geldzorgen, prijzen, kosten, koopkracht, energiekosten (72x) Gezondheid, lichamelijke klachten, burn-out (39x) Stress, onzekerheid toekomst, toekomst maakt me angstig (37x) Corona, long covid (14x) Geen geld/ruimte meer voor sporten/bewegen/activiteiten (10x) Mantelzorg van ouders is zwaar (4x) Familiezorgen (4x) Eenzaamheid (3x) <p><u>En verder:</u> Buren-/geluidsoverlast; hoge werkdruk (om geld te kunnen verdienen); baan kwijt; steeds afgewezen bij sollicitaties; toeslagen affaire; krijg kleiner pakket van Voedselbank; huiselijk geweld; gescheiden (na 30 jaar huwelijk); het leven is minder fijn geworden; te weinig huishoudelijke hulp</p> <p><u>Citaten</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ "Door dure boodschappen en gas en licht kan ik geen nieuwe kleren kopen voor mijn gezin terwijl ze het hard nodig hebben het is gewoon niet te doen, al 2 weken is het huishoudgeld op" ➤ "Mijn partner is thuis komen te zitten met long covid, waardoor onze inkomsten zijn afgenomen en ik vrijwel alle aspecten van het dagelijks leven op me heb moeten nemen" ➤ "Volgens mijn huisarts zit ik nu met geestelijke vermoeidheid. Werk dat ik doe genereert geen inkomsten voor mij. In de corona tijd heb ik een TOZO gehad en sinds september 2021 heb ik te lage inkomsten...als ik een uitkering zou vragen zou misschien €50 krijgen daarom heb ik niet gedaan. Huur is hoger geworden, verhuizing geweest, corona gehad, het is gewoon een beetje te veel" ➤ "Depressief, omdat ik gewoon rekeningen en boodschappen niet meer kan betalen. Mijn kinderen niet altijd meer 3 x pd kan voeden en er geen hoop op betere toekomst lijkt"

2.2 Financiële stand van zaken

Een kwart van de respondenten zegt financieel niet goed rond te komen, vier op de tien geeft aan dat het soms net wel, soms net niet gaat. Ofschoon de doelgroep (iets) anders was dan een vergelijkbaar onderzoek in 2021, lijkt de groep - die aangeeft financieel niet goed rond te komen - toe te nemen.

Grafiek 2.2a: In hoeverre lukt het u op dit moment om uw huishouden financieel draaiende te houden?

	Sept. '21 ³	Sept'22
Saldo (goed minus niet goed)	+1	-17
Goed	22%	8%
Redelijk	21%	26%
Soms goed, soms niet goed	36%	41%
Niet goed	21%	25%
	100%	100%

N=430 (mensen met een krappe beurs)

Vervolgens kregen de mensen de mogelijkheid hun antwoord toe te lichten.

Tabel 2.2b: Globale samenvatting van toelichting + enkele citaten op financiële stand van zaken

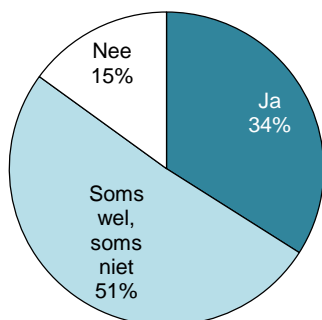
Goed: Samengevat: "Ben zuinig, heb buffer, lage hypotheek, heb hulp van bewind"	Wisselend: Samengevat: "Alles wordt veel duurder, op alle vlakken, het is puzzelen met uitgaven, het is zeker lastig met kinderen, aan leuke dingen komen we steeds minder toe"	Niet goed: Samengevat: "Het is nauwelijks rond te krijgen, bespaar al op kleding en levensonderhoud, levert stress op, je moet steeds vaker kiezen wat je gaat doen"
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ik ben best zuinig en koop alleen wat echt nodig is, dus ik stel prioriteiten; maar ik moet eerlijk zeggen dat effecten van de hoge prijzen wel te merken zijn. ➤ Ik gebruik in huis geen verwarming en koop boodschappen in de bonus/afprijzing ➤ Goed geleerd om te besparen op boodschappen door aanbiedingen te zoeken, budget maken, zorgen dat de vaste lasten altijd betaald zijn en geen gekke of onnodige aankopen doen. Veel kringloop of weggeef spullen gebruiken 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aangezien de boodschappen duurder worden en je vanaf het 2de schooljaar zelf je schoolspullen moet bekostigen en ik toch wel merk dat ik echt moet opletten met wat ik haal in de winkels ➤ Bij dure maanden niet zo goed en soms heb je allerlei pech waardoor je enorm rood staat tot je uitkering komt ➤ Energie, inflatie, boodschappen. Ik heb geen buffer/spaarrekening en durf niet te verwachten dat dit er binnen 1 paar jaar zal zijn. Alle extra's zijn druppels op de hete plaat. En dan draai ik alles zo dat we beetje volhouden en meedoen voor weinig ➤ Er is niet altijd passende kleding te vinden bij kledingbank en weggeefhoek. Kinderen zijn 4,5 en 7 en groeien zo hard, dat er moeilijk aan fatsoenlijke kleding en schoenen te komen is. Daarnaast extra onkosten rondom kinderen en huishouden, maakt het lastig rond te komen ➤ Ik durf te zeggen erg goed met geld om te gaan, maar vanwege de hoge kosten van zowel boodschappen als energie, begin ik me zorgen te maken. Ik moet nu iedere maand mijn spaargeld gebruiken. ➤ Ik kan minder goed rondkomen door de verhoging van de boodschappenprijzen en ik vrees voor de afrekening van de energiekosten begin volgend jaar ➤ Met een puberende dochter, die van alles nodig heeft aan kleding en spullen voor school, maar ook graag even een dagje wat leuks doet met mama is geld snel op ➤ Mijn dochter is 18 jaar geworden, dus valt het KGB weg en de kinderbijslag. Hier is geen vangnet voor. Dus is het vaak puzzelen met de financiën 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nu alleen vreselijk duur is geworden is daar geen mogelijkheid meer toe. ➤ Alles is zoveel duurder geworden, het is met een bijstandsuitkering bijna niet meer te doen, gelukkig ben ik erg creatief en economisch. 90% van wat we aan moeten schaffen (behalve boodschappen) gebeurt tweedehands. ➤ Ik kan ongeveer 20-25 dagen van mijn maandelijks inkomen leven. de rest van de tijd gebruik ik de kinderbijslag van 3 maanden. ➤ Ik kwam krap aan nèt rond, maar ik ben begonnen met werken waardoor ik netto minder over heb dan toen ik een bijstandsuitkering ontving (door de kosten voor de oppas die ik helaas nodig heb door gebrek aan opvangmogelijkheden met onregelmatige diensten). En daarbij de steeds maar hoger wordende vaste lasten. ➤ Ik werk weer 16 uur met een aanvullende uww uitkering maar doordat ik plots nog maar 70 procent had liep ik met alles achter met als gevolg dat ik overal betalingsregelingen heb lopen ➤ Een bijstandsuitkering is te weinig voor de lange termijn. Je kunt heel snel in de financiële problemen komen en dan kun je zonder hulp er haast niet uitkomen. Ik kan en wil graag betaald werk verrichten, maar werkgevers gedragen zich nog als prima donna's en namen mensen van eind 30 niet meer aan omdat die te oud zouden zijn en nu nemen ze die wel aan, maar iemand van begin 50 niet en ook met bijstandsgerechtigden hebben ze moeite vanwege hun eigen vooroordelen. Ook al heb je een heel mooi cv. Grrr
<p>Redelijk: Samengevat: "Het houdt niet over, probeer te besparen, je ziet dat alles duurder wordt, er mag niets kapot gaan"</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De welbekende energieprijzen zijn een vreselijk vooruitzicht, dus durven de kachel niet aan te zetten ➤ Het lukt niet echt om iets te sparen, maar er zijn gelukkig geen schulden en of schuldeisers bij mij. Ik kan nog boodschappen doen. ➤ Ik merk dat de boodschappen duur zijn geworden en dat is met een laag inkomen wel moeilijk, ik let zelf erg op mijn uitgavepatroon en koopjes maar merk dat het dan nog steeds moeilijker is dan eerst. ➤ Redelijk houdt in dat ik 8 dagen per maand brood moet eten om rond te kunnen komen. Alles is duurder geworden. Ook heb ik geen geld voor extra. Ik ga nooit uit eten, bioscoop, terrasje zitten. Ook shop ik niet. Ik heb 2 sets met kleding. 1 gaat in de was andere trek ik aan. Zo kom ik rond. ➤ Redelijk omdat ik gewend ben aan financiële onzekerheid en met weinig toekan. Maar ondergrens komt wel in zicht. 		

³ Onderzoek onder doelgroep die (net) niet in aanmerking komt voor de Voedselbank

2.3 Tevredenheid mogelijkheden voor hulp voor mensen met een krappe beurs

Een derde van de respondenten vindt dat er in Groningen voldoende mogelijkheden zijn voor mensen met een krappe beurs om hulp te krijgen, de helft is hier deels tevreden over (soms wel, soms niet) en 15% vindt dit onvoldoende.

Grafiek 2.3a: Vindt u dat er in Groningen voor mensen met een krappe beurs voldoende mogelijkheden zijn hulp te krijgen? (n=430)

Uit de gegeven toelichtingen blijkt dat er veel complimenten zijn voor de hulp en regelingen die er zijn, maar dat hierbij persoonlijk contact, flexibiliteit, maatwerk en goede informatie belangrijk zijn en dat de vaste lasten en boodschappen steeds duurder worden. Daarnaast worden allerlei aanknopingspunten voor verbetering van de hulp gegeven.

Tabel 2.3b: Toelichtingen en enkele citaten mbt hulp die in Groningen geboden wordt aan mensen met een krappe beurs

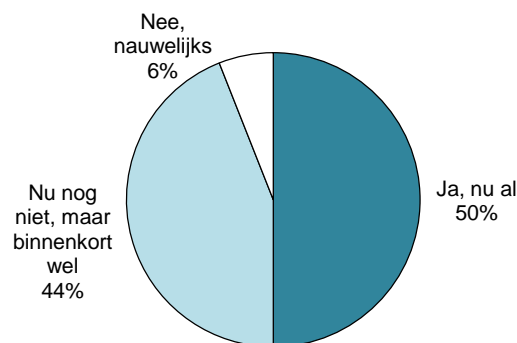
<p>Complimenten hoe het nu gaat (35x)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Er is al heel veel hulp (22x) ➤ Dankbaar voor alles wat er is (8x) ➤ Gemeente Groningen doet veel voor haar bewoners (5x) <p>Belang van goed persoonlijk contact/flexibiliteit/maatwerk (57x)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Maatwerk, persoonlijk contact, proactief zijn (18x) ➤ Opmerkingen over het WIJ-team, variërend van grote complimenten tot je hebt er weinig aan (15x) ➤ Belang flexibele omgang, belang empathisch zijn (7x) ➤ Er wordt voor ons gedacht en niet met ons (5x) ➤ Traag en soms "schijnhulp" (5x) ➤ Merk weinig van hulp, je moet zelf alles uitzoeken, hulpvragen is een "gedoe" (4x) ➤ Mensen met grote mond krijgen meer aandacht (2x) <p>Belang goede informatie/communicatie (48x)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Communicatie, informatie, bekendheid met mogelijkheden, communiceer met de mensen om wie het gaat (23x) ➤ Vaak niet duidelijk bij wie moet ik zijn (15x) ➤ Meer duidelijkheid in vindbaarheid informatie, alles op 1 plek (8x) ➤ Veel te veel papierwerk (2x) <p>Alles wordt duurder (27x)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Je houdt geen financiën over met al die dure boodschappen (20x) ➤ Woninghuur is (veel) te hoog (5x) ➤ Reparaties van zaken als laptops, apparaten, fietsen etc kosten ook veel geld (2x) <p>Diverse algemene opmerkingen over de hulp (64x)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Als je net boven grens valt of geen schulden hebt, val je overal buiten (20x) ➤ Regelingen vaak te ingewikkeld, veel regels, bureaucratisch (15x) ➤ Meer hulp aan gezinnen (7x) ➤ Je krijgt te weinig, hulp lijkt ook minder dan decennia geleden (7x) ➤ Maatschappelijke acceptatie van mensen met laag inkomen, overwinnen schaamte (5x) ➤ Vaak lange wachttijden, processen duren te lang (4x) ➤ Meer incentives voor de mensen die werken/gaan werken (2x) ➤ Hulp toegankelijk houden voor digibeten (1x) ➤ Basisinkomen voor iedereen (1x) ➤ Tegengaan van mensen die misbruik maken van regelingen (1x) ➤ Er is sprake van financiële terugval als kinderen 18 worden (1x) 	<p>Zes willekeurige citaten</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Alles is alleen gericht op mensen met een bijstandsuitkering. Ik heb echter een WAO uitkering. Deze ligt net 30 euro boven de 120% van het minimumloon. Alles wat ik aanvraag, wordt direct afgewezen. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen, energieopslag enz.</i> ➤ <i>Bezuinigingen op WIJ Groningen die locaties in de buurt moet sluiten en te weinig preventief en outreachend in de wijk aanwezig is voor signalering en ondersteuning. Daarnaast is er een wirwar van goed bedoelde projecten die vaak met hetzelfde bezig zijn, met elkaar concurreren om dezelfde grote pot met geld. Werk meer met ervaringsdeskundigen!!</i> ➤ <i>Er zijn allemaal regelingen en dat is fantastisch en daar maak ik ook zeker gebruik van als dat nodig is maar ik mis toch echt de financiële ondersteuning (vergoeding) als je een opleiding wilt gaan volgen zoals ik nu doe en je dat helemaal zelf dient te bekostigen met een uitkering. Dat is lastig maar als je ergens uit wilt komen dan moet dat soms wel, zoals nu ook in mijn situatie.</i> ➤ <i>Er zijn organisaties als, leergeld, de zeecontainer, maxima, of desnoods voedselbank waar je terecht kan voor wat extra's mocht dat nodig zijn.</i> ➤ <i>Ik vind vergoedingen zoals de chronisch zieken vergoeding al een hele verbetering. Maar een extra voor gezinnen met de feestdagen vanuit de gemeente zal dit jaar wel op zijn plaats zijn. Dan denk ik aan bijvoorbeeld cadeaubonnen voor speelgoed, boodschappen en energiebesparende producten.</i> ➤ <i>Nou zoals tandartskosten die ik niet kan betalen zoals kroon dat wordt niet vergoed door de gemeente maar het budget wat ik heb bij de zorg is ook niet groot en een kroon kost namelijk heel veel wat ik niet kan betalen.</i> ➤ <i>Wij teams zijn niet goed op de hoogte van de potjes voor inwoners in armoede. Daarbij moeten deskundige zich ook realiseren dat het soms beter is om eerst bemoeizorg toe te passen en mensen aan de hand mee te nemen en wanneer mensen er naderhand zelf weer toe in staat zijn de regie en verantwoordelijkheid aan de mensen zelf over te laten.</i> ➤ <i>Er wordt aldoor om inkomstenbewijzen gevraagd, is teveel gedoe. Mijn moeder wacht al 3 weken op koelkast via de witgoed regeling. Ze moet wachten totdat mediamarkt geld van gemeente heeft ontvangen zodat ze koelkast kunnen leveren dit duurt nu al 3 weken</i>
---	--

H3 ENERGIEARMOEDE

3.1 Energiecrisis

Een actueel probleem is EnergieArmoede. Eind augustus wordt geschat dat het voor ruim een miljoen Nederlanders lastig kan worden om hun gas en licht nu of in de nabije toekomst te betalen. In deze panelronde van september 2022 geeft de helft van de respondenten aan dat dit probleem ook al bij hen speelt. Tijdens de panelronde komt het kabinet met plannen van het instellen van een energieplafond.

Grafiek 3.1a: Spelen de toegenomen kosten van gas en elektriciteit ook bij u een rol? (n=430)

Vervolgens hebben de meeste mensen hun antwoord toegelicht.

Tabel 3.1b: Samenvatting van de toelichtingen en enkele citaten mbt Energiearmoede

Ja nu al (49%): Samengevat: De rekening is flink omhoog gegaan. Tot gemiddeld € 150 tot € 200 per maand	Nee nog niet , maar binnenkort wel (45%): Samengevat: "Het vaste contract loopt binnenkort of ergens in 2023 af. Ik houd mijn hart vast"
<p>Citaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Ben 75% omhoog gegaan met m'n energienota ➢ De kosten van de energie zijn hoger dan mijn huur. ➢ Essent adviseert mij om 463 euro te gaan betalen. Dan kunnen wij niet meer eten. Ik ben bang om weer in de schulden terecht te komen. Wij zitten deze winter opnieuw in de kou. Wij proberen minimaal gebruik te maken van gas en elektriciteit. Maar ik vrees dat dat niet voldoende is ➢ Het voorschotbedrag is al met 35 euro verhoogd. Dankzij de energietoeslag is dit nog enigszins op te vangen, maar ik verwacht dat het nog hoger wordt en ik dus niet meer rond ga kunnen komen. Ik douche al zo weinig mogelijk uiteraard, ben meestal toch thuis. ➢ Ben van 110 naar 330 gegaan. Die 220 euro mis ik heel erg ➢ Ik kan de maandkosten van 215 naar 400 euro p/m nu al niet betalen. Zou niet weten waar ik het vandaan moet halen en geeft me slapeloze nachten en stress. ➢ Mijn energie rekening is flink omhoog gegaan. Ik heb zonnepanelen aangevraagd via de woningbouw. Momenteel is het 17 graden in huis en ik zet de kachel niet aan. Mijn dochter doucht bij zwemles. ➢ Oude flatwoning op eerste verdieping op een hoek, slechte isolatie. Verwarming staat sinds vorig jaar standaard op 16 graden. Ik raak hem niet meer aan. Het is fris binnen. We dragen pantoffels en ochtendjassen. Klagen niet, situatie is nu eenmaal zo. Blij met ons stekkie. De warme douche wordt dagelijks voor maximaal een kwartier gebruikt (we zijn met twee personen). Maar desondanks is ons jaargebruik gas 1500 kuub. Verwarming slaat in wintermaanden voortdurend aan, zowel overdag als 's nachts, omdat woning lek is. ➢ Het geeft mijn enorm veel stress: bang om verwarming aan te doen, minder wassen, korte douchen, minder afwas maken, enz. Ik verneem dat ik er bovenop zit en dat is lastig naar mijn kinderen toe, 't geeft stress als ouder zijnde ➢ Het heeft mijn maandelijkse kosten zo verhoogd dat ik inmiddels minder inkomsten heb dan dat ik maandelijks aan kosten en voorschotten moet betalen. Ik verwacht dat ik me moet aanmelden bij de voedselbank. ➢ Kosten zijn nu al zover gestegen dat ik niet meer rond kan komen. Gelukkig gaat het nog "maar" om 70 euro hogere kosten, maar dat gaat gelijk van het boodschappen budget af, dat al niet ruim was. Er blijft zo nauwelijks nog wat over. 	<p>Citaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Aangezien mijn energieleverancier de prijzen fors gaan verhogen houd ik mijn hart vast. Ben bang dat ik het straks niet meer rond krijg allemaal ➢ De aankomende jaarafrekening wordt een dieptepunt. En omdat je lastig kan schatten wat het precies doet en hoeveel je kan besparen, geeft veel onzekerheid en denk ook angst bij velen. ➢ durf niet meer goed te douchen, en zit veel vaker te kleumen dan anders. dikke truien draag ik sowieso al ➢ Ik verbruik nu al zo min mogelijk maar bepaalde dingen kom je niet onderuit, mijn energieleverancier was altijd vrij schappelijk nu sinds de crisis gooien ze er €40 bovenop als ik zeg het over 3 dagen te voldoen. Niet akkoord en gelijk €40 uur erbovenop ➢ Ik heb nog 2 jaar een vast contract daarna hou ik mijn hart vast hoe ik dat moet betalen ik hoop op een verlaging tegen die tijd ➢ Ik heb nu nog een vast tarief (God dank) Als ik dat niet had dan was ik failliet en had ik geen geld meer om eten te kopen. ➢ Ik heb geluk gehad (in een ongelukkige situatie) ➢ Ik probeer al geld opzij te zetten voor eventuele extra kosten. ik heb wel en vast contract en ga dan ook niet overstappen terwijl je gestalked en geïntimideerd word door de colporteurs om dat zij dat wel willen...vooral voor hun eigen gewin. de energiemarkt zou van de staat moeten zijn en eerlijke kosten zonder winst oogmerk moeten hebben
	<p>Nee, nauwelijks (6%): Samengevat: "We hebben een langlopend vast contact wat zeker nog tot 2024 duurt!"</p> <p>Citaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Zo ver we kunnen inzien zouden we een beetje moeten bij betalen. We doen nog zuinig, maar ja de prijzen gaan omhoog en we moeten binnenkort verhuizen naar een grotere woning, dus ik weet niet wat er op ons te wachten staat aangezien de eindrekening voor ons eerder zal komen. ➢ Toevallig heb ik vorig jaar een meerjarig contract afgesloten. ➢ Wij hebben een contract met vaste tarieven die pas afloopt in 2026. Mochten er toch kosten bijkomen dan wordt het lastig

3.2 Meedenken in slimme oplossingen voor energiecrisis

Zowel de landelijke als de gemeentelijke overheid deelt deze zorg voor Energiearmoede en zoekt naar mogelijkheden om hier wat aan te doen. De respondenten hebben meegedacht over zaken als energiebesparing, isolatiemaatregelen, tips om zuinig aan te doen en tips die te maken hebben met een huur- of koopwoning.

Mensen noemen naast punten die je zelf kan doen en hulpmiddelen die geld kosten, ook dat “de kleine man” niet alles zelf kan doen. Ook de woningbouwverenigingen en de overheid hebben een grote verantwoordelijkheid.

Tabel 3.2: Slimme kleine of grote oplossingen om energie te besparen

Acties die je sowieso zelf kan doen	Hulpmiddelen (als je het betalen kan)	Overheid/woningbouw
<ol style="list-style-type: none"> 1. Verwarming later aan, lager overdag of 's avonds eerder laag (16-19 graden) (26x) 2. Koud of korter douchen (24x) 3. Extra trui, warm vest (16x) 4. Goede isolerende gordijnen (en op tijd dicht) (10x) 5. Alles uitschakelen wat je niet gebruikt, stekkers uit stopcontact (7x) 6. Kleedje/deken op de bank (7x) 7. Kaarsen/waxinelichtjes aan (4x) 8. Bewegen/sporten binnenshuis (4x) 9. We hebben verwarming uitgezet (4x) 10. Voor twee dagen koken (4x) 11. Vroeg naar bed met goed boek (3x) 12. Alleen ruimte verwarmen waar je bent (3x) 13. Elektrische kacheltjes (3x) <p><u>En verder:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verlichting langer uit laten • Afwassen in koud water • Deuren dicht houden • 1-pansgerechten • Warme sokken/ warme muts • Nog maar 3x in de week warm eten • Kokend water in Thermoskan • Thermo ondergoed • Letten op slimme meter • Kort luchten van het huis • Elektrische dekens • 1x per dag afwassen • Douchewater opvangen en toilet meer doorspoelen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. (Beter) isolerende maatregelen aan woning (32x) 2. Ledverlichting, spaarlampen (16x) 3. Zonnepanelen (12x) 4. Radiator folie (10x) 5. Tochtstrips (5x) 6. Dubbel glas (5x) 7. Tochtvrij maken van woning (3x) <p><u>En verder:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Waterbesparingsknoppen op kranen • Zonnepanelen met het gezamenlijke huizenblok, overleg met burens • Ventilatoren die (warme) lucht door ruimte blazen • Inductie koken (nu nog veelal te duur) • Thermofolie op de ramen • We hebben een houtkachel 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Woningbouwverenigingen kunnen meer doen (zonnepanelen, waterboilers, warmtepompen, gasloze woningen, inductie, tips geven) (53x) 2. Energiearmoede is iets voor de overheid, niet voor de kleine man (9x) 3. Vochtig en tochtig huurhuis (6x) 4. Onderhoud: iedereen een budget geven voor verbeteren huis (collectieve inkoop materialen) (5x) 5. We hebben zelf geen geld voor isolerende maatregelen (5x) 6. Particuliere verhuurder moet wat doen (4x) 7. Aanbieden energiezuinige apparaten (4x) 8. Overheid moet woningbouwverenigingen verplichten duurzame acties te ondernemen en geen huurverhoging (4x) 9. Dat organisaties hulp bieden wat ik het best kan doen (3x) <p><u>En verder:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Energiecoach geeft tips • Boekwerk/naslagwerk maken met alle werkende tips op een rijtje en huis aan huis verspreiden • Graag kledingbonnen voor dikkere kleren • Er is een lange termijn aanpak nodig om alle huizen te isoleren • Energiebesparend pakket helpt enorm • Zorgen voor vaste gascontracten, zodat paniek minder wordt • Verhogen inkomensgrens voor gas/energiesubsidie • Geen ruzie maken met Poetin • Luister naar mensen wat ze nodig hebben
	<p><u>Overige gedachten</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • We proberen alles goed te doen (7x) • Kleine oplossingen zullen niet voldoende zijn (3x) • In alles wat je doet, denken hoe kan het zo zuinig mogelijk, sober leven (2x) • Mindset bijstellen (2x) • Met (gehandicapte) kinderen kan je het niet extreem koud maken (2x) 	

H4 DIENSTVERLENING

4.1 Stichting Leergeld

Stichting Leergeld richt zich op het ondersteunen van kinderen van 4 t/m 18 jaar uit gezinnen met minimale financiële middelen, door kinderen weer mee te laten doen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten. Denk aan activiteiten voor kinderen op het gebied van onderwijs, sport, cultuur of welzijn, zoals meedoen aan schoolreisjes, muziekles of lid worden van een sport- of scoutingvereniging.

Stichting Leergeld doet haar best om klanten zo goed mogelijk van dienst te zijn. Negen op de tien klanten van Stichting Leergeld is altijd of meestal tevreden.

Tabel 4.1b geeft een overzicht van de complimenten en de verbetertips die de klanten van Stichting Leergeld meegeven.

Tabel 4.1a: Bent u tevreden met Stichting Leergeld?

Ja, altijd	63%
Meestal wel	25%
Soms wel, soms niet	11%
Meestal niet	1%
Nee, nooit	0%
	100%

N=343 (klanten Stichting Leergeld)

Tabel 4.1b: Positieve punten en verbetertips voor Stichting Leergeld

Complimenten	Verbetertips
<p>Dienstverlening(254x)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Snelle reacties, snelle contacten (48x) 2. Goede communicatie, duidelijk, je krijgt antwoord (34x) 3. Tevreden, prima, het gaat goed, dankbaar (30x) 4. Klantvriendelijk, meelevend, aardig, pers. aandacht (30x) 5. Meedenkend, geven tips, betrokken (28x) 6. Goede ondersteuning, goede geregeld, behulpzaam(24x) 7. Vaste medewerkers (15x) 8. Persoonlijke benadering, maatwerk (13x) 9. Inzet (van vrijwilligers), ze doen hun best voor me (11x) 10. Gemakkelijk, laagdrempelig (5x) 11. Geen klachten (4x) 12. Bereikbaarheid (4x) 13. Begrip (3x) 14. Ze nemen zelf jaarlijks contact met me op (3x) 15. Discrete werkwijze (1x) 16. Ze hebben geduld als je niet goed Nederlands spreekt (1x) <p>Algemeen, het aanbod (134x)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dat ze bestaan, dat ze er voor de kinderen zijn (81x) 2. De hulp. de organisatie, goede service (32x) 3. de vergoedingen (19x) 4. Samenwerking tussen scholen en Stichting Leergeld (2x) <p><u>Citaten:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ "Ik ben tevreden over de snelheid waarmee gehandeld wordt, en dat mijn kinderen gebruik kunnen maken van hun diensten. Dit geeft mij rust en ik kan mijn kinderen sport en schoolreis bieden wat bijdraagt aan hun ontwikkeling" ➤ "Dat mijn dochter(s) vergoeding kregen voor sport en spel activiteiten op het moment dat ik het niet kon betalen; Dat mensen van wie de kinderen het minder hebben toch nog kunnen sporten, fiets kunnen krijgen, alle dingen wat leergeld biedt". ➤ "Aardig, vriendelijk en snel reactie tegemoet. Ons Nederlands is niet goed, maar ze legde heel geduldig uit en gaf ons een heel goed gevoel" 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Snelheid van reageren (dit kan leiden tot verwarring) (33x) 2. Lange wachttijden aanvraag, lange aanvraagprocedure (27x) 3. Beter communicatie (ook onderling tussen medewerkers) (20x) 4. Beter (klantvriendelijker) meedenken, proactief zijn, nu moeten we er zelf steeds achteraan, er blijven steeds onduidelijkheden, meer begrip en luisteren naar klant (13x) 5. Bereikbaarheid per telefoon (12x) 6. Beter verwerking/beantwoording van e-mails (11x) 7. Dienstverlening is per medewerker verschillend (7x) 8. Teveel wisselingen, graag vast gezicht, vaste begeleider (7x) 9. Traagheid betaling, soms verwatering van afspraken waardoor betaling ineens teruggetrokken wordt (5x) 10. Een aanvraag gedaan, maar nooit meer iets van gehoord (5x) 11. Bekendheid van het totale aanbod kan beter (5x) 12. Graag nog meer kinderen helpen, meer gezinnen informeren die het nu nog niet weten (5x) 13. Administratief regeling/procedure is ingewikkeld (4x) 14. Ze komen afspraken niet na, starheid rond eigen fouten (3x) 15. Duidelijker website (3x) 16. Duidelijkheid in alles (3x) 17. Gemakkelijker maken, het is zo ingewikkeld, invullen formulieren is nog best ingewikkeld (3x) 18. Let op anonimiteit (formulieren bij winkels, etc) (3x) 19. De breedte van het aanbod/de variatie kan beter (2x) 20. Ook voldoende goede uitleg voor niet Nederlanders (2x) 21. Schaamte is groot, en toch moeten we weer elk jaar een gesprek en opnieuw een aanvraag doen (2x) 22. Opzetten meldpunt klachten (1x) <p><u>Citaten</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ "Elk jaar opnieuw moeten aantonen dat je armoede hebt vind ik niet goed. Geeft een schaamte gevoel" ➤ "Een aanvraag doen bij Stichting Leergeld doet niemand voor zijn plezier, sommige brieven maken het niet bepaald prettiger" ➤ "De inhoud en uitstraling van de toekenningsbrieven. Deze zijn saai en langdradig. Het inleveren ervan is ook niet zo fijn, medewerkers van winkels weten niet altijd goed wat voor brief ze in handen krijgen en gaan hem helemaal lezen, vragen om uitleg, roepen er een collega bij, etc. Dit heeft zijn weerslag op de kinderen die de hulp nodig hebben: in plaats van vrolijk nieuwe spulletjes uit te zoeken, moeten ze wachten. De moeizame sfeer tussen ouders en winkelmedewerkers ontgaat ze niet en daar stellen ze vervolgens vragen over".

4.2 Stadjerspas⁴

De Stadjerspas is voor inwoners van de gemeente Groningen met een inkomen tot maximaal 120% van de bijstandsnorm. Met de Stadjerspas krijg je korting op leuke activiteiten en producten. Bijvoorbeeld op een lidmaatschap van een sport- of hobbyvereniging, museumbezoek, de bibliotheek en nog veel meer. Van de ondervraagde 60 houders van een pas, geven er 5 aan geen gebruik van te maken omdat er geen aanbod voor hen bij zit.

Ruim de helft van de Stadjerspashouders die gebruik van maken van de kaart is altijd of meestal tevreden, bijna de helft vindt dat het beter kan.

Tabel 4.2b geeft een overzicht van de complimenten en de verbetertips die de klanten van de Stadjerspas meegeven.

Tabel 4.2a: Bent u tevreden met de Stadjerspas

Ja, altijd	25%
Meestal wel	27%
Soms wel, soms niet	33%
Meestal niet	15%
Nee, nooit	0%
	100%

N=55, houders Stadjerspas die er gebruik van maken

Tabel 4.2b: Positieve punten en verbetertips voor de Stadjerspas

Complimenten	Verbetertips
<ol style="list-style-type: none"> De korting (in het algemeen) (14x) De gevarieerdheid van het aanbod (9x) Korting op de bibliotheek (8x) Dat de Stadjerspas er is, dat je er gebruik van kan maken (6x) Het aanbod (in het algemeen) (4x) 3x gratis zwemmen (3x) Ben er blij mee (3x) Proces loopt goed, goede informatievoorziening (2x) <p>En verder</p> <ul style="list-style-type: none"> Korting op musea (2x) Korting op het zwembad (2x) Korting op de bioscoop (2x) Beantwoording van de e-mail (1x) Volwassenfonds (1x) Hortus (1x) Korting op culturele activiteiten (1x) Korting op attractieparken (1x) Eenvoudig in het gebruik (1x) Ook veel voor kinderen (1x) Kaartje FC Groningen (1x) Korting op Schouwborg (1x) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Meer voor senioren/alleenstaanden (7x) Deze laatste groep heeft het moeilijk in deze tijd, nu zijn het vaak familie-uitjes ➤ Relatief vaak zijn kaartjes al op, is actie al beëindigd (6x): zelfs al direct na het ontvangen van de e-mail bleek alles al vol te zitten. Na een aantal keren doe ik eigenlijk al geen moeite meer, ook Kermiskaartjes bleken snel op ➤ Meer acties voor kinderen (5x): Bv kledingbonnen/ speelgoed; met kerst en zomervakantie; Meer voor jongere kinderen doen ➤ Vaak toch nog bijbetalen/ dan wordt het alsnog duur (4x): als je van een bijstandsuitkering moet rondkomen.. ➤ Activeren Stadjerspas (4x): dat je de pas niet steeds zou hoeven activeren, het inloggen is omslachtig; Ik denk dat er mensen zijn die zelf hun pas niet kunnen activeren. ➤ Graag korting op dierenarts/voeding (3x): korting op dierenarts kosten, sterilisatie/castratie van huisdieren, goed diervoer, nuttige aanbiedingen/kortingen voor mensen met huisdieren. ➤ Ook korting op voeding (3x): korting op dagelijkse boodschappen ➤ Website (3x): de website is onoverzichtelijk (3x), de informatie uitgebreider, lastig om iets te vinden, al helemaal op de telefoon ➤ Zwemmogelijkheden uitbreiden (3x): meerdere zwemkansen (vaker dan 3x gratis) ➤ Geen schijnkortingen (2x): stop met kortingen op zaken waar we niks aan hebben. Start met serieuze financiële ondersteuning ➤ Ook korting op OV (2x): zoals ook in enkele andere gemeenten ➤ Graag klassieke concerten (2x): Ik zou graag ook klassieke concerten meer vergoed zien (2x): Niet last minute maar op tijd ➤ Graag extra kaart kunnen bestellen (2x): dat je iemand kunt meenemen (die zelf geen pas heeft) ➤ Kerstpakket (2x): In kerstpakket zaten weinig voedzame artikelen. Hoe komen we ooit af van het stigma dat mensen in armoede slecht eten en ongezond zijn als de gemeente zo'n pakket stuurt?
<p>En enkele losse opmerkingen, die de diversiteit kleuren:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Persoonlijk zou ik blij zijn met kortingen op culturele activiteiten, de VVV had vroeger last-minute aanbiedingen waarmee je met 50% korting naar de film (vaak filmhuis) of een voorstelling kon ➤ Graag meer creatieve workshops. De muziekschool en school voor handenarbeid kunnen best wat dingen gratis aanbieden ➤ Als ik een eenmalig ticket koop voor het Groninger museum, mag ik geen introducee meenemen, ook niet voor een gereduceerd tarief. Dat mag wel bij Kool, voor een tochtje met rondvaartboot. ➤ Het zou fijn zijn als de korting op een zomerzwembadabonnement ook te gebruiken is voor een jaarabonnement ➤ Ik krijg vaak mails en denk he dat is een leuke activiteit. En pas na aanklikken van activiteit erachter komen dat het niet voor volwassenen is. Zou fijner zijn als dit vooraf duidelijk is. ➤ Inlichten van vrijwilligers over hoe de pas werkt bij bijv. de kassa. ➤ Vrijtijd acties zijn te veel gericht op groepsgewijze aanpak. ➤ Neem de Stadjerspas gebruiker wat meer serieus. Deze vragenlijst is een goede start hoewel u de genoemde feedback ook al vaak via andere kanalen hebt vernomen, Ik hoor graag wat jullie met deze feedback gaan doen? ➤ k wil graag in een zangkoor van Groningen, maar kan het niet betalen; Het is 60 euro teveel die bij kredietbank en bij bewindvoering niet wil bijvoegen 	

⁴ Deze vraag is alleen gesteld aan de klanten die via de nieuwsbrief van de Stadjerspas aan het onderzoek hebben deelgenomen.

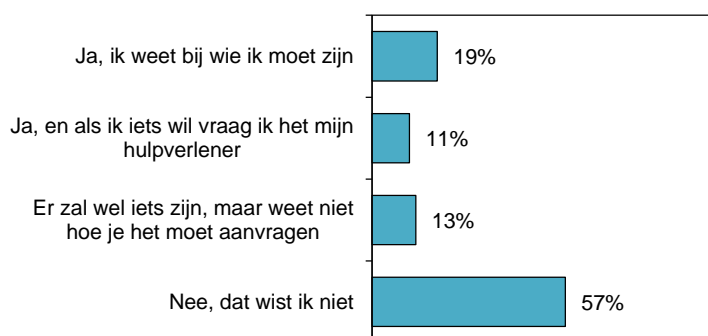
H5 TOETSEN VAN IDEEEN

5.1 Fonds voor cultuur voor volwassenen

Voor volwassenen die onder een bepaalde inkomensgrens leven zijn er fondsen die deelnemers financieel ondersteunen om (toch) te kunnen deelnemen aan activiteiten als zwemles, muziekles, fitness, voetbal, theater- of dansles. In de volgende panelronde worden hierover concrete vragen gesteld. Dit keer is alleen gevraagd naar de bekendheid van de fondsen en mensen konden een eerste reactie geven.

Drie op de tien respondenten zegt te weten dat hiervoor fondsen zijn. Dit vragen ze met name bij het WIJ-team of hun persoonlijk hulpverlener.

Grafiek 5.1a Wist u dat er hiervoor fondsen zijn? (n=415)

Tabel 5.1b: Bij wie zou u informeren?

Wij	52x
Stichting Leergeld	9x
Stadspas	3x
Brugfunctionaris	4x
Gemeente Groningen	5x
School	2x
Website gemeente	3x
Volwassenfonds	3x
Eerste telefoonnummer dat ik kan bellen	1x
Minimaloket	1x
Floreshuis	1x

n=81, die weten waar ze moeten zijn

De interesse om hierover (duidelijke) informatie te krijgen is groot.

Tabel 5.1c Opborrelende toelichtingen bij dit onderwerp

Informatievoorziening	Belangrijk om aan te denken	Interessant aanbod
<ol style="list-style-type: none"> 1. Meer informatie bieden/ folders rondsturen/ meer bekendheid (48x) 2. Ook voor mensen die net boven de inkomensgrens zitten (3x) 3. Hulpverleners goed voorlichten, zodat zij (ook) weten wat mogelijk is (3x) <p><u>En verder:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Directe korting via Stadspas • Delen op sociale media • Zorgen dat alle verenigingen en clubs deelnemen • Directe aanmelding bij clubs, vereniging (zonder tussenkomst instantie) • Niet op beperkte tijden, graag een aanbod de hele week door • Ook voor niet Nederlands sprekenden duidelijk maken 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duidelijke, heldere regels en voorwaarden, laagdrempelig en gemakkelijk aanvragen, niet teveel eisen (18x) 2. Aanbiedingen zonder extra kosten, laagdrempelige subsidies (9x) 3. Het is vaak beperkt (je mag maar 3x gratis zwemmen, 1x in de week fitnessen, etc) (5x) 4. Als het kan anoniem, schaamte, je wil niet direct een stigma (5x) 5. Niet alles via WIJ-team regelen, niet iedereen vertrouwt ze (3x) 6. Maatwerk leveren, wat wil iemand graag (3x) 7. Niet hap snap, het goed en structureel organiseren (2x) 8. Ik word vaak weerhouden door angst dat je toch (een deel) zelf moet betalen (2x) <p><u>Overige gedachten</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Compliment, geweldig om steun te krijgen als volwassene om meer aan cultuur en/of sport te doen (11x) <p><u>En verder:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitkering omhoog • Investeren in cursisten (mensen met krappe beurs): hoe om te gaan met weinig geld • Huidig gedrag gemeente is schijnheilig, je lijkt veel te kunnen, maar alles is beperkt • Veel meer sturen op terugdringen tweedeling, minder aan de managers 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fitness, sportschool, fijn als iedereen kan bewegen (23x) 2. Zwemdagen, zwemlessen (10x) 3. Graag meer gratis voorstellingen, activiteiten (5x) 4. Cursussen/opleiding (3x) 5. Dansgroepen (2x) 6. Creatieve bezigheden (bij Vrijdag) (2x) 7. Hetzelfde aanbod voor volwassenen als er voor kinderen is (2x) <p><u>En verder:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Goede overgang van regelingen van kinderen die net 18 worden, anders vallen ze terug • Belang van variatie, verschillende keuzes • Musea • Muziekles • Activiteiten ouders met kind • Wandelgroepen • Goed ruim aanbod aan cultuur en voorstellingen

5.2 Idee van Busvoordeelabonnement

Voor inwoners met een laag inkomen wil de gemeente Groningen een goedkoop busabonnement introduceren: het Busvoordeelabonnement.

Tabel 5.2a: Mogelijke interesse om er gebruik van te maken⁵

Ja, mogelijk	53%
Misschien	23%
Nee	24%
	100%

N=430 (mensen met een krappe beurs)

Vervolgens kregen de mensen de mogelijkheid hun antwoord toe te lichten. Het is duidelijk dat mensen erg benieuwd zijn naar de exacte kosten en de voorwaarden. Want ook kleine bedragen kunnen voor mensen met een krappe beurs vaak al een hoge drempel zijn.

Tabel 5.2b: Lijkt u dit een goed idee?

<p>Goed idee, fijn!! (250x)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dat zou zeker helpen, fijn! (55x) ➤ Goed idee, een meerwaarde voor iedereen (53x) ➤ Dan wordt mijn wereld weer groter, het vermindert mijn isolement, je kan weer ergens naar toe (35x) ➤ Super, door handicap kan ik niet fietsen en heb geen auto (31x) ➤ De bus is fijn bij slecht weer, slechte weer komt eraan (21x) ➤ Fijn voor (schoolgaande) kinderen (21x) ➤ Dan gaan we vast en zeker meer OV gebruiken (19x) ➤ Zeker voor bezoeken aan ziekenhuis, school, stage, andere afspraken (10x) ➤ Belangrijk voor oudere mensen (3x) ➤ Veel mensen met een krappe beurs zijn afhankelijk van het OV (2x) <p>Kosten nu en met abonnement, voorwaarden(221x)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ OV is duur, reizen wordt steeds duurder, zeker voor gezinnen, voor minima is OV onbetaalbaar, voor bus retour ben ik € 6,- kwijt, een busreis is voor ons een dag boodschappen (135x) ➤ De vraag of ik het met korting van een abonnement wel kan betalen? (28x) ➤ Eerst meer informatie, wat zijn de voorwaarden (25x) ➤ Alles wat ze doen dat ons geld bespaard is goed (22x) ➤ Vroeger had je 1euro kaartjes (1x) <p>Let op (8x)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zorg dat er geen misbruik wordt gemaakt (3x) ➤ Pas op schaamte, je wil geen armoedepas, geen stigmatisering (3x) ➤ Ook geldig op tijden dat kinderen naar school gaan (niet alleen op daluren) (2x) <p>Algemene opmerkingen(15x)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Nog beter is gratis OV (5x) ➤ Goed, vermindert het drukke verkeer (4x) ➤ Ook voor trein invoeren (4x) ➤ Bus is schoon, goed voor milieu (2x) <p>Mensen die geen interesse hebben, noemen</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ik ga niet/ niet vaak met de bus ➤ Ik fiets ➤ Ik heb een auto ➤ Bushalte niet dichtbij ➤ Ik ga met de scooter/mobiel ➤ Veel studenten hebben al een studenten-ov
---

⁵ Er is jaren studie gedaan naar de betrouwbaarheid van onderzoeksresultaten met betrekking tot de verhouding van de mensen **die zeggen iets te zullen doen** en **die het ook daadwerkelijk zullen doen**. Percentages in onderzoeken worden nog al eens overschat omdat mensen soms antwoord geven uit sociaal wenselijkheid, onduidelijkheid of onwetendheid. Yankelovich International, een gerenommeerd Amerikaans onderzoeksbureau komt tot de volgende resultaten:

- Als alle mensen zeggen iets te doen mag worden geschat dat $\pm$ 80% dit daadwerkelijk gaat doen.
- Als 80% van de mensen zegt iets te doen mag worden geschat dat $\pm$ 45-50% dit daadwerkelijk gaat doen.
- Als de helft van de mensen zegt iets te doen mag worden geschat dat $\pm$ 20-25% dit daadwerkelijk gaat doen.
- Als een kwart van de mensen zegt iets te doen mag worden geschat dat $\pm$ 5-10% dit daadwerkelijk gaat doen.
- Als één op de tien mensen zegt iets te doen mag worden geschat dat $\pm$ 2% dit daadwerkelijk gaat doen.

5.3 Interesse elektrische deel-fietsen

Er wordt gedacht aan manieren om het voor mensen met een krappe beurs goedkoper te maken om van elektrische deel-fietsen gebruik te maken.

Tabel 5.3a: Zijn elektrische deel-fietsen mogelijk iets voor u (of iemand uit uw huishouden)⁶

Ja, mogelijk	44%
Misschien	18%
Nee	38%
	100%

N=430 (mensen met een krappe beurs)

De mogelijke interesse hangt af van de kosten, de nabijheid van de ophaallocatie, de kwaliteit van de fiets en de verdere duidelijkheid van de voorwaarden.

Tabel 5.3b: Lijkt u dit een goed idee?

Beschikbaarheid (54x)

- Ophaal-locatie in eigen wijk, dichtbij huis, bij winkelcentrum, centraal uitgiftepunt, veel opstapplaatsen (43x)
- Voldoende aanbod aan fietsen, dat je niet voor niets komt (4x)
- Ook (betaalbaar) bruikbaar voor retourritten (3x)
- Ook mogen neerzetten bij bushaltes (2x)
- Vaste parkeerplaatsen (1x)
- Geen overlast van fietsen die overal staan, zoals bij deelscooters (1x)

Voorwaarden (54x)

- Duidelijkheid, voorwaarden, afspraken aansprakelijkheid (verzekering), beschermd tegen stelen accu's (16x)
- Repair-service, goed onderhoud, hulpdienst voor storingen, lekke banden (8x)
- Altijd beschikbaar (24 uur per dag) (8x)
- Eenvoudige voorwaarden (5x)
- Eerst proefabonnement (3x)
- Goede uitleg, gebruiksaanwijzing (3x)
- Kunnen reserveren zonder smartphone (3x)
- Eerst meer informatie (2x)
- Niet te ingewikkeld qua reserveren (2x)
- Gratis oplaadpunten (1x)
- Rekening houden met anderstaligen (1x)
- Goede duidelijke app om te reserveren (1x)
- Gemakkelijk te reserveren, zoals bijv. OV-chipkaart met oplaadkaart (1x)

Kwaliteit (46x)

- Kwaliteit fiets, betrouwbaarheid van fiets (14x)
- Goede accu (voldoende voor langere afstanden) (11x)
- Veiligheid (8x)
- Kinderzitje (8x)
- Goed verstelbaar zadel (2x)
- Bagagedrager (2x)
- Goed slot (1x)

Kosten (44x)

- Betaalbaarheid, niet te duur, betaalbare strippenkaart, overzichtelijk dagtarief, met uitkering heb je weinig geld (42x)
- Dat iedereen met een krappe beurs er gebruik van kan maken (2x)

Overig (39x)

- Ook voor (schoolgaande) kinderen (14x)
- Vanwege gezondheid, knieproblemen (7x)
- Kan ik goed gebruiken, leven wordt er gemakkelijker van (6x)
- Ook deelbakfiets (kan je je jonge kinderen gratis vervoeren) (5x)
- Groningen auto vrij! Goed voor milieu (3x)
- Het is goed om bewegen te stimuleren (2x)
- Ook leenfietsen voor gehandicapten (1x)
- Nier herkenbaar als stigmatiserende "armoede-fiets" (1x)

⁶ Percentages in onderzoeken worden nog al eens overschat omdat mensen soms antwoord geven uit sociaal wenselijkheid, onduidelijkheid of onwetendheid. Zie voetnoot op vorige pagina

H6 TOEKOMST

6.1 Persoonlijke vragen

Aan het eind van de vragenlijst is aan de respondenten de mogelijkheid geboden een persoonlijke vraag te stellen. In deze 2e ronde hebben 35 respondenten hiervan gebruik gemaakt.

Tabel 6.1a: Heeft u een persoonlijke vraag aan ons

	Abs.	%
Ja, en wil graag een reactie terug	35x	8%
Ja, maar wil geen reactie terug	22x	5%
Nee	373x	87%
	430x	100%

N=430 (mensen met krappe beurs)

Inmiddels zijn de persoonlijke vragen beantwoord. De vragenstellers kregen eerst een mail waarbij aangegeven is dat hun privacy gewaarborgd werd. Daarbij werd hen gevraagd naar hun wensen. Ongeveer de helft van de mensen reageerden. Deze mensen hebben antwoord gekregen op hun vraag, soms telefonisch, soms per e-mail, soms met behulp van deskundigheid van de instanties. Wat opvalt is dat veel vragenstellers zich al bewust zijn van de complexiteit van een soms eenvoudige vraag. De regels op het gebied van inkomensgrenzen, woningaanbod, schoolkosten is vaak zo dat er weinig aan te doen is. Stapje voor stapje zullen ze - al dan niet - met hun persoonlijk hulpverlener of een (betrokken) instantie moeten kijken of er maatwerkoplossingen zijn.

Met een aantal mensen is afgesproken dat hun onderwerp een podium verdient in dit hoofdstuk. Hieronder enkele citaten uit de gesprekken (geplaatst met goedkeuring van de mensen zelf):

Net boven de 120% norm

Citaat 6.1b: Met boven de 120% norm

“Elke organisatie afzonderlijk hanteert de 120% norm. Maar als je ondersteuning vraagt bij elke afzonderlijke organisatie, zien ze niet dat je wel vier of vijf keer afgewezen wordt op dezelfde norm. Terwijl iemand die wel onder de 120% norm zit, bij dezelfde instellingen wel vier of vijf keer ondersteuning mag ontvangen. Als je alleen de tegemoetkoming energiekosten en bv kwijtschelding gemeentelijke belastingen bij elkaar optelt, zit je al dik boven de dertig euro die ik boven de 120% norm zit. Ik ben namelijk arbeidsongeschikt geraakt en zit door mijn arbeidsongeschiktheidspensioen precies dertig euro boven de norm. Ik kan mezelf ook niet heugen, dat ik ooit ergens voor in aanmerking gekomen ben wat financiële ondersteuning betreft. Maar ondertussen is die dertig euro teveel ook echt geen vetpot. Ik houd mijn hart vast voor de nieuwe wet die de huurtoeslag wil afschaffen. Dat zou voor mij echt de genadeklap betekenen: Een inkomen net iets boven de 120% norm en een huur net boven de 650 euro. Plus nergens recht op wat ondersteuning betreft”.

Onverwachte schoolkosten

Citaat 6.1c: Moeder wordt na inschrijving van haar kind op een school, met onverwachte kosten wordt geconfronteerd:

“Voor vergoedingen voor schoolspullen voor kinderen op de basisschool en het voortgezet onderwijs zijn Stichting Leergeld en de gemeente het aanspreekpunt. Maar als je belt, word je nog wel eens van het kastje naar de muur gestuurd. Ik had een laptop nodig toen mijn kind op het voortgezet onderwijs kwam, terwijl de laptopregeling alleen geldt voor de laatste klas van de basisschool. En voor zaken als meedoen met schoolreisjes word je bij de ene school geholpen met een vergoeding, bij een andere school mag een kind niet mee als een ouder niet kan betalen. Al die extra kosten en beslissingen leiden tot stress, juist omdat je het goed wil doen voor je kind.

Het lastige voor ouders die het niet breed hebbe. is dat je dit vooraf (als je je kind bij een school inschrijft) niet weet, zodat je ineens weer voor extra uitgaven staat. Ik hoop met deze opmerking dat er in de toekomst hier naar gekeken wordt. Zelf zal ik met mijn eigen hulpverlener naar een persoonlijke oplossing zoeken”.

Tweedeling

Citaat 6.1d: De tweedeling wordt groter, de samenleving splijt

"Zelf lukt het me inmiddels redelijk om rond te komen, ik heb veel geleerd van de jaren dat ik met weinig moest overleven. De kromheid zit 'm in alles. Een willekeurig voorbeeld; Neem nu bekeuringen, waarom worden die niet inkomensafhankelijk gemaakt? Een bekeuring komt voor mensen met een krappe beurs knoeterhard aan, terwijl iemand met een hoog salaris er om lacht. In Zweden maken ze bekeuringen inkomensafhankelijk. De maatschappij is vercommercialiseerd. Het voelt niet meer als democratie, waar iedereen gelijk is. Er wordt verdiend aan het leed van een ander. Denk nu aan de directies van de energiewaarschappijen als Essent, Eneco en Vattenfall.

Ze krijgen vast een hoge bonus vanwege de huidige verdiensten, terwijl ze ook al boven modaal inkomen hebben en de energiecrisis talloze mensen in de knel brengt. Inmiddels help ik jongeren met diverse (ook financiële) problemen. Ook daar kom je de ongelijkheid in alles tegen. De wereld wordt harder, de tweedeling wordt groter. Rijk wordt rijker over de ruggen van anderen en vinden ook nog dat ze dat recht hebben. Zoals gezegd, zelf weet ik inmiddels de wegen te vinden om - met vallen en opstaan - mijn eigen hoofd boven water te houden. Tegelijkertijd zie je de conflicten tussen diverse groepen onder spanning komen te staan, iedereen schijnt de ander te haten vanuit culturele, ideologische achtergronden, en iemand die in hun ogen "fout" is moet hard aangepakt worden, terwijl ze zelf extremiseren en desocialeren (niet meer mee willen doen met maatschappij en terug gaan naar eigen 'roots'.) Ik doe aan allerlei discussies mee, maar je wordt er soms wel moedeloos van hoe weinig coherentie en positieve intentie er nog is"

Woningaanbod

Citaat 6.1e: (Samengevoegd) citaat van meerdere mensen die wachten op een woning:

"Hoe kan het dat sommige mensen via directe bemiddeling een woning krijgen en dat anderen naar woonurgentie worden verwezen. Soms zijn de enkele woningen die aangeboden worden gewoon niet geschikt: als chronisch zieke krijg je een niet-gelijkvloerse woning aangeboden, een gezin met jonge schoolgaande kinderen een woning in Ten Post of iemand met een laag inkomen een woning waarbij je zonder auto en rijbewijs (erg) afgelegen zit. De wachttijden kunnen erg lang zijn (soms jaren). Terwijl je soms van anderen hoort dat ze alweer voor de 2e keer een nieuwe woning hadden gekregen.

Soms woningen die niet op woningnet zijn gekomen en mogelijk onderhands of via directe bemiddeling aan mensen zijn toegewezen. Waarom krijgen sommige mensen alles voor elkaar en laat men anderen barsten". "Ook voor de jeugd, jong volwassenen van begin 20 is het bijna onmogelijk om een eerste woning te krijgen.

Bureaucratie

Citaat 6.1f: Elk jaar weer bewijzen dat je een krappe beurs hebt

"Langere tijd geleden riep de gemeente Groningen WIJ in het leven, prima initiatief en hulde aan sommige medewerkers. Voor zover alles prima. Maar er is ook een nadeel. Als burger met een krappe beurs kun je nergens meer heen zonder de organisatie WIJ. Alle administratie 'loopt' via WIJ. Denk aan aanvragen voor de Bijzondere bijstand, de WMO, pasje voor de Voedselbank. Een gemeentelijk loket is er niet meer en de burger dient zich bij WIJ te melden, zo niet, dan geen hulp. En als burger met een AOWtje en veel ziektekosten telkens moet je om de drie maanden bankafschriften inleveren terwijl de omstandigheden onveranderd zijn. Dat voelt als een minachting. En als je daar iets van zegt of maar de neiging hebt enig commentaar te leveren, krijg je het WIJ-team tegen je."

Participatiebaan

Citaat 6.1g: Inkomsten uit participatiebaan

"Ik heb € 2000,- kunnen sparen van mijn participatiebaan, alleen nu moet ik alles zelf betalen: waterschap, laptop, bril. Nu is mijn spaarpotje weer snel leeg, klopt dit wel? Je mag toch spaargeld hebben? Of vervalt dan alle financiële hulp?"

Vooral aandacht voor kinderen

Citaat 6.1h: Vooral aandacht voor kinderen (Citaat van Syrische moeder)

“Laten we vooral zorgen dat we als samenleving goed zijn voor kinderen. Zelf ben ik ouder en minder belangrijk. Het is belangrijk, zelfs noodzakelijk om naar onze kinderen te luisteren en hen te vragen hoe het echt met ze gaat. Alle invloeden van de sociale media die kinderen zien, zijn niet goed voor ze. Er zouden specialisten moeten zijn om kinderen en jongvolwassenen te helpen in hun positieve ontwikkeling. We moeten samen zorgen dat de jeugd niet de verkeerde kant op gaat. We moeten gezonde generaties opbouwen”.

Mediation

Citaat 6.1i: Mediation

“Als gescheiden ouder (co-ouderschap) is het gedeelde financiële budget voor onze dochter een onderwerp wat lastig te bespreken is met mijn ex-man. Wij kijken heel anders naar financiële zaken. Hij geeft het uit als hij het heeft, tot het op is. Ik ben zelf meer van sparen en budgetteren. Hoe kan ik zorgen dat we ons klaarmaken voor de toekomst en een goed spaarplan bedenken voor onze dochter?”

Ook met het zicht op dat alles duurder wordt, dat dingen voor school aangeschaft moeten worden, een fiets, een laptop etc. Ik heb nu de indruk dat mijn ex-partner zijn hele gedeelte (kindertoeslag/kindgebonden budget) uitgeeft aan kleding en speelgoed (meer dan ik zelf vindt dat nodig is), maar hij heeft natuurlijk zijn eigen motivatie hiervoor. Ik zou graag goede handvatten/tips hebben om deze situatie te bespreken en ook mijn ex meer inzicht te geven hoe 'verstandig' om te gaan met geld. En meer te sparen en budgetteren”.

Wachlijsten

Citaat 6.1j: Wachlijsten

Ik heb thuisbegeleiding via WMO, mijn WIJ- team heeft alleen zulke wachlijsten dat zelfs al vraag ik mijn indicatie tijdig aan, ik soms 6 maanden later nog geen nieuwe indicatie heb. En dus zonder hulp zit waar ik wel behoefte aan heb. Wordt er in de toekomst ook hier naar gekeken? Hopelijk kan dit ook besproken worden.

6.2 Interesse buurtontmoetingen en blijven meedenken

Als er voldoende animo is bij mensen met een krappe beurs en hulporganisaties worden er in het komend jaar met de resultaten van het Meedenkpanel laagdrempelige wijk-ontmoetingen georganiseerd. Van de respondenten zijn er 71 zeker geïnteresseerd en 136 mogelijk geïnteresseerd om de bijeenkomsten bij te wonen.

Tabel 6.2a: Interesse in buurtbijeenkomsten

	Abs.	%
Ja en ik kom graag als ik kan	71x	17%
Ja en ik kom misschien als ik kan	138x	32%
Nee	221x	51%
	430x	100%

N=430 (mensen met een krappe beurs)

Het Meedenkpanel vindt drie keer per jaar plaats. Ruim driekwart van de respondenten (333) geeft aan dat ze in januari 2023 graag weer mee willen denken aan de derde ronde van het Meedenkpanel.

Tabel 6.2b: Wilt u blijven meedenken

	Abs	%
Ja	333x	77%
Nee	98x	23%
	430x	100%

N=430 (mensen met een krappe beurs)

Bijlage: Vragenlijst 2^e ronde Meedenkpanel

<p>Voor de klanten van Stichting Leergeld</p> <p>Welkom bij de vragenlijst.</p> <p>De eerste vragen gaan over Stichting Leergeld. Stichting Leergeld richt zich op het ondersteunen van kinderen van 4 t/m 18 jaar uit gezinnen met minimale financiële middelen, door kinderen weer mee te laten doen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten. Het kan hierbij gaan om activiteiten voor kinderen op het gebied van onderwijs, sport, cultuur of welzijn, zoals meedoen aan schoolreisjes, muziekles of lid worden van een sport- of scoutingvereniging.</p> <p>1. Wonen er in uw huishouden kinderen in de leeftijd van 4 t/m 18 jaar?</p> <p>☐ Ja ☐ Nee → Blok B</p> <p>2. Heeft u in het afgelopen jaar te maken gehad met Stichting Leergeld?</p> <p>☐ Ja, meerdere malen ☐ Ja, een enkele keer ☐ Nee, eerdere jaren wel ☐ Nee nooit, omdat _____</p> <p>3. Bent u tevreden met de dienstverlening van Stichting Leergeld?</p> <p>☐ Ja, altijd ☐ Meestal wel ☐ Soms wel, soms niet ☐ Meestal niet ☐ Nee, nooit ☐ Weet niet/geen antwoord</p> <p>Stichting Leergeld doet haar best om klanten zo goed mogelijk van dienst te zijn.</p> <p>4. Wat vindt dat er goed gaat bij Stichting Leergeld, en wat denkt u dat er beter kan?</p> <p>Positief vind ik .... Beter kan .....</p>	<p>Voor de klanten van de Stadjerspas</p> <p>Welkom bij de vragenlijst.</p> <p>De eerste vragen gaan over de Stadjerspas.</p> <p>1. Heeft u of iemand in uw huishouden een Stadjerspas?</p> <p>☐ Ja ☐ Nee → Blok B</p> <p>2. Maakt u of iemand uit uw huishouden ook gebruik van de Stadjerspas?</p> <p>☐ Ja, regelmatig ☐ Ja, af en toe ☐ Nee nooit, omdat _____</p> <p>3. Bent u tevreden met de dienstverlening van de Stadjerspas?</p> <p>☐ Ja, altijd ☐ Meestal wel ☐ Soms wel, soms niet ☐ Meestal niet ☐ Nee, nooit ☐ Weet niet/geen antwoord</p> <p>De Stadjerspas doet haar best om klanten zo goed mogelijk van dienst te zijn.</p> <p>4. Wat vindt u positief aan de Stadjerspas, en wat denkt u dat er beter kan?</p> <p>Positief vind ik .... Beter kan .....</p>
---	--

B. VolwassenFonds

Voor volwassenen die onder een bepaalde inkomensgrens leven zijn er fondsen die deelnemers financieel ondersteunen om (toch) te kunnen deelnemen aan activiteiten als zwemles, muziekles, fitness, voetbal, theater- of dansles.

- 5. Wist u dat?**
- Ja → **Weet u ook op welke manier u of uw hulpverlener deze ondersteuning kan aanvragen?**
- Ja (zelf of via een hulpverlener)
 Nee → Vraag 6
- Nee, dat wist ik niet → **Maakt u of iemand in uw huishouden hier gebruik van?**
- Ja
 Nee, maar ik zou het wel graag willen
 Nee, wil het ook niet
- Nee, dat wist ik niet → **Nu u dit weet, lijkt een financiële bijdrage ter ondersteuning van zulke sport- of culturele verenigingen iets voor u of iemand uit uw huishouden?**
- Ja
 Nee
- 6. De gemeente Groningen wil graag mensen met een krappe beurs ondersteunen bij de kosten voor culturele en sportieve activiteiten en verenigingen. Wilt u iets toelichten over dit onderwerp?**

C. Vervoer

Voor inwoners met een laag inkomen denkt de gemeente Groningen na over een goedkoop busabonnement: het Busvoordeelabonnement.

7. Lijkt u dit een goed idee?

- Ja
- Mogelijk
- Nee

Wilt u iets toelichten over dit busabonnement?

8. Denkt u of iemand in uw huishouden van dit busabonnement gebruik zal gaan maken?

- Ja
- Dat hangt er vanaf
- Nee

Er wordt gedacht aan manieren om het voor mensen met een krappe beurs goedkoper te maken om van elektrische deel-fietsen gebruik te maken.

9. Zijn elektrische deel-fietsen mogelijk iets voor u (of iemand uit uw huishouden)?

- Ja, zeker
- Ja, misschien
- Nee → Waarom niet _____ → Blok D
- Geen antwoord

10. Om een plan te maken voor elektrische deelfietsen, kunnen we alle tips en ideeën gebruiken. Kunt u aangeven waar een plan voor elektrische deelfietsen voor u zeker aan moet voldoen?

D. Welzijn

De volgende vraag gaat over de ontwikkeling van het welzijn. Met welzijn bedoelen we dat het zowel lichamelijk, geestelijk als sociaal goed met u gaat.

11. Vindt u dat uw eigen welzijn in de afgelopen zes maanden is verbeterd, hetzelfde gebleven of verminderd?

- Beter geworden, omdat _____
- Hetzelfde gebleven
- Minder geworden, omdat _____
- Geen antwoord

12. In hoeverre lukt het u op dit moment om uw huishouden financieel draaiende te houden?

- Goed
- Redelijk
- Wisselend: soms goed, soms niet zo goed
- Niet goed
- Geen antwoord

Eventuele toelichting:

13. Vindt u dat er in Groningen voor mensen met een krappe beurs voldoende mogelijkheden zijn hulp te krijgen?

- Ja
- Soms wel, soms niet
- Nee
- Geen mening

Kunt u dit toelichten? Wat gaat goed, wat mist er en wat kan beter?

E. EnergieArmoede

Een actueel probleem is EnergieArmoede. Er wordt geschat dat het voor ruim een miljoen Nederlanders lastig kan worden om hun gas en licht nu of in de nabije toekomst te betalen.

14. Spelen de toegenomen kosten van gas en elektriciteit ook bij u een rol?

- Ja, nu al
- Nu nog niet, maar binnenkort wel
- Nee nauwelijks
- Geen antwoord

Kunt u hier iets over vertellen?

Zowel de landelijke als de gemeentelijke overheid deelt deze zorg en zoekt naar mogelijkheden om hier wat aan te doen.

15. Als u denkt aan energiebesparing, isolatiemaatregelen, tips om zuinig aan te doen, tips die te maken hebben met een huur- of koopwoning. Heeft u dan slimme (grote of kleine) oplossingen die een beetje kunnen helpen?

F. Slotvragen

Hulporganisaties streven naar maatwerk. We hebben een vertrouwensteam van een medewerker van WIJ, Stadgers Hand in Hand, Present en het Meedenkpanel die zich buigt over persoonlijke vragen.

16. Heeft u een persoonlijke vraag waarbij u graag wil dat wij – vertrouwelijk – met u meedenken. Dan kunt u die hier stellen.

- Ja →

Wat is uw vraag? (onderwerp, uitleg, mogelijke toelichting)

Wilt u persoonlijk antwoord? (Als u uw naam doorgeeft, bellen/mailen wij u terug).

- Ja (aan het eind van de vragenlijst vragen we uw telefoonnummer/mailadres)
- Nee, hoeft niet teruggebeld/gemailed

- Nee

Als er voldoende animo is, gaan we in het komend jaar met de resultaten van het Meedenkpanel laagdrempelige ontmoetingen organiseren in verschillende wijken in Groningen. Met als doel: Wat gaat er goed, en wat kan er beter op het gebied van leven met een krappe beurs?

17. Wilt u op de hoogte gehouden worden van de data van de bijeenkomsten?

- Ja, en ik kom graag als ik kan (aan het eind van de vragenlijst vragen we uw mailadres)
- Ja, en ik kom misschien als ik kan (aan het eind van de vragenlijst vragen we uw mailadres)
- Nee

18. In de komende jaren willen we drie keer per jaar mensen via het Meedenkpanel vragen om maximaal 10 minuten mee te denken. Mogen we u in januari 2023 weer vragen om mee te denken via zo'n vragenlijst?

- Ja
- Nee

U heeft bij een of meer vragen aangegeven antwoord op een vraag te willen of mee te willen denken/doen. Daarom vragen we nu uw e-mailadres (en/of als u wilt uw telefoonnummer). Deze worden alleen gebruikt voor het doel dat u heeft aangegeven.

19. Wat is uw e-mailadres (en eventueel uw telefoonnummer) ? _____

Dit waren al onze vragen. We willen u hartelijk bedankt voor uw medewerking. De resultaten van dit onderzoek komen aan het eind van oktober 2022 op de site te staan van Moedige Dialoog Groningen (www.moedigedialooggroningen.nl)